

**Інноваційні форми роботи в рамках діяльності опорного
навчального закладу за напрямком «Позашкільний навчальний заклад
художньо-естетичного та науково-технічного напрямку як Центр
виховної роботи та організації змістовного дозвілля дітей та молоді
міста»**

Ольга Чорна, заступник директора Центру дитячої та юнацької творчості м. Енергодару, відмінник освіти України, вчитель-методист;
Наталія Гізьо-Колісник, завідувач декоративно-прикладного відділу, керівник гуртка.

На сучасному етапі розвитку українського суспільства в умовах реорганізації усіх ланок освіти постає нагальна проблема в модернізації системи позашкільної освіти. Значна роль у вихованні й розвитку особистості належить позашкільним навчальним закладам, діяльність яких охоплює вільний час дітей, заснована на добровільності, особистісно орієнтованому підході до інтересів і здібностей кожного вихованця, є різноспрямованою й поліваріативною. Але забезпечення умов для розвитку творчого потенціалу особистості, її соціалізації потребує координації виховних можливостей навколо даної проблеми. Все це сприяє формуванню соціального партнерства позашкільних закладів з навчальними закладами міста. Ми готові до цієї взаємодії, тому пропонуємо як читачам, так і педагогам інноваційні форми роботи в рамках формування виховного середовища міста.

З метою удосконалення системи виховної роботи в позашкільному закладі та розвитку освітньо-виховного простору міста педагогічний колектив Центру дитячої та юнацької творчості третій рік поспіль експериментує щодо підбору та опрацювання інноваційних технологій в рамках роботи опорного навчального закладу. За цей період було проведено 24 заходи міського рівня у різній формі та з використанням сучасних технологій. Це дозволило зупинитися на самих результативних – це семінари-практикуми для вчителів початкових класів закладів освіти міста та майстер-класи для вихователів ГПД. Метою цих заходів є популяризація ЦДЮТ на міському рівні, створення дієвої системи співпраці педагогів початкової школи з керівниками гуртків декоративно-прикладного відділу для надання допомоги з тем навчальної програми «Трудове навчання» для учнів 1-4 класів та навчальної програми «Образотворче мистецтво для учнів 1-4 класів», які потребують знання теорії питання та практичних навичок. Ще одне важливе питання - знайомство та відпрацювання вчителями початкової школи, вихователями ГПД міста всіх професійних технік, якими володіють керівники гуртків декоративно-прикладного відділу закладу. А головне - це створення умов для формування інноваційного освітньо-виховного простору, який надасть

можливість розвивати творчі обдарування та здібності дітей за художньо-естетичним, науково-технічним напрямом.

Для реалізації даного завдання використовувалася інноваційна форма роботи – *механізм інтеграції основної та позашкільної освіти для формування виховного середовища в місті.*

Наведена інновація допомагає вирішити питання конструювання оновленого виховного простору для дітей міста; забезпечує повну комплектацію гуртків та груп ЦДЮТ згідно з напрямками інтеграції та гармонійний розвиток творчих здібностей дітей за художньо-естетичним та науково-технічним напрямом. На сьогоднішній день таких інтеграційних груп в закладі працює 18. Резервами вдосконалення формування освітньо-виховного простору в місті є продовження оптимізації механізму інтеграції основної та додаткової освіти. На наступний навчальний рік педагогічний колектив планує залучити до роботи класних керівників середньої ланки та класні активи дітей цієї вікової категорії. Для вчителів будуть проведені семінари «Використання інтерактивних технологій під час проведення виховних заходів», а для дитячих активів майстер-класи з усіх видів та напрямків діяльності, якими володіють керівники гуртків, в гуртках яких необхідна доукомплектація вихованців.

Наступним інноваційним рішенням в рамках роботи опорного закладу є формування виховного простору для забезпечення соціалізації учнів ЗЗСО міста. З цією метою було організовано роботу міської школи «Юний Лідер» - як навчання резерву активу та шкільних парламентів ЗЗСО, проведено міські семінари для лідерів навчальних закладів міста, педагогів-організаторів, класних керівників.

З метою створення умов для формування інноваційного виховного простору, який надасть можливість розвивати творчі обдарування та здібності дітей за художньо-естетичним, науково-технічним напрямом, відповідно до Положення про опорний навчальний заклад педагоги організаційно-масового відділу ЦДЮТ організували та провели для дітей ЗЗСО, ЗПО, ЗДО міста та регіону свята, конкурси, інтелектуально-розважальні заходи. Проведення цих заходів в цьому навчальному році допомогло оптимізувати виховний простір ЦДЮТ, покращити рівень дозвілля дітей, збільшити їх зайнятість, а також підняти рівень популярності закладу та керівників гуртків у місті. Також це сприяло залученню дітей до роботи в гуртках. Резервом вдосконалення

діяльності опорного закладу у цьому напрямку є подальша координація дозвіллевої діяльності учнівської молоді міста у сфері вільного часу; започаткування, розроблення та впровадження нових форм інтелектуально-дозвіллевої діяльності для дітей та молоді; залучення до виховних заходів у канікулярний час вихованців ЗДО міста.

- *Але основною інноваційною формою нашої відкритої педагогічної системи, що дозволяє демонструвати нові можливості позашкільної освіти, наш педагогічний досвід, володіння професійними техніками декоративно-прикладного мистецтва є **майстер-класи**. Це особлива фундаментально розроблена оригінальна авторська методика, що спирається на свої принципи і має певну структуру. В процесі їх проведення йде безпосереднє обговорення запропонованого, як технологічного, так і методичного продукту, і пошук творчого вирішення педагогічного завдання як з боку учасників майстер-класу, так і з боку Майстра. Всі проведені майстер-класи в рамках опорного закладу засновані на «Практичних» діях показу і демонстрації творчого вирішення певного пізнавального та проблемного педагогічного завдання. Треба відмітити активну роль всіх учасників майстер-класів не залежно від категорії присутніх, бо дійсно це особлива ефективна форма передачі знань і умінь, обміну досвідом навчання і виховання, центральною ланкою якої є демонстрація оригінальних авторських наробок.*
- *Ми знаємо як це робити і навчимо Вас! Приєднуйтесь!*

Казковий світ тістопластики

Гулак В.Г.,

керівник гуртка «Солоне тісто» Центру дитячої та юнацької творчості м. Енергодара

Практична робота: Виготовлення чарівного равлика у техніці тістопластики

Мета та завдання роботи.

Ознайомити учасників майстер-класу:

- з технікою ліплення тістопластики;
- з особливостями цього виду мистецтва.

Розвивати:

- практичні навички в техніці тістопластики;
- художньо-творчі здібності, естетичний смак, дрібну моторику рук, уяву;

Навчити:

- створювати об'ємний сувенір в техніці тістопластики «Чарівний равлик».

Забезпечення роботи майстер-класу:

1. Наочні посібники: виставка робіт в техніці «Тістопластика», виставка друкованих матеріалів з тістопластики, презентація, технологічна карта поетапного виконання роботи, інструкції з охорони праці.
2. Обладнання та матеріали: кускове тісто різного кольору, склянка з водою, стеки, прикраси для оздоблення, штучні очі, підставка для виготовленого равлика.
3. Методи проведення практичної роботи: робота проводиться за даною методичною розробкою.

Теоретичні відомості:

Вступне слово.

Сьогодні я запрошую вас до майстер-класу з тістопластики для поглиблення знань з техніки ліплення, розширення уяви про мистецтво, знайомства з культурою та мистецтвом українського народу.

Найдавніші почуття, які, на жаль, в умовах сучасного міського життя практично повністю згасають, за допомогою ліплення починають відновлюватися і призводять не тільки до розвитку творчості, відчуття гармонії кольору і форми, але й відновлюють внутрішній баланс організму і душевну рівновагу. У сім'ї образотворчих мистецтв, зазначав скульптор І.Я. Гінцбург, – ліплення відіграє таку ж роль, як і арифметика в математичних науках. Це абетка уявлення про предмет. Ще в давнину українці робили з тіста оздобу та різні фігурки звірів і птахів. Випечені з тіста фігурки люди дарували одне одному на свята, іменини.

Теоретичний екскурс у історію солоного тіста.

Тісто — чудовий матеріал для мистецтва і українці здавна цим користуються, в тому числі, і як дитячими іграшками. Ці іграшки мають ліпитися дружно, всією сім'єю. Борошно, сіль, вода — доступні, екологічно чисті матеріали. Дітям дуже корисне це заняття, адже воно розвиває фантазію, знімає надлишкову емоційну напругу, вчить посидючості та відповідальності. Розвивається моторика пальчиків, покращується робота всіх органів дитини і самопочуття в цілому. До того ж, солоне тісто несе в собі масу позитивної енергетики. А ручна робота — це духовна робота, вона цінувалася у всі часи.

Технологія приготування солоного тіста.

Класичне солоне тісто готується з наступних інгредієнтів: борошно – 300 г. (1,5 склянки); сіль – 300 г. (1.5 склянки); вода – 200 г. (1 склянка).

Борошно повинно бути пшеничним, вищого ґатунку, оскільки воно багате на клейковину. Завдяки вмісту солі тісто добре тримає форму, а готовий виріб надійно захищений від плісняви. Вода має бути чистою та холодною, це надасть тісту більшої еластичності. Якість виробу можна поліпшити, якщо до

складу тіста додати такі компоненти: 1 ст. ложка крохмалю картопляного (для кращої пластичності); 1– 2 ч. ложки клею для шпалер (для підвищення міцності).

Для приготування солоного тіста необхідно налити в миску підготовлену воду. Додати у воду сіль і повністю розчинити її. Поступово всипати у солону воду просіяне через сито борошно. Вимісити тісто. Покласти готове тісто у холодильник на 2 – 3 години (якщо до складу тіста додають крохмаль або клей, то ці компоненти заливають невеликою кількістю води, її перемішують і невеликими порціями додають до тіста).

Іноді для створення задуманої композиції недостатньо матеріалу одного кольору. У цьому разі тісту його надають. Це можна робити на стадії замішування, так і під час вимішування тіста. На стадії замішування тіста фарбування виконують тоді, коли композиція виробу групується на поєднанні двох кольорів: світло – коричневий колір отримують, додаючи в тісто просіяне через сито какао; темно – коричневий колір отримують, додаючи до тіста в мінімальній кількості окропу розчину каву (2 – 3 ч. ложки).

На стадії вимішування в тісто додають харчові барвники у вигляді порошку. Для цього потрібно розвести барвник кожного кольору окремо в 1 ч. ложці води, зробити заглиблення в тісті і влити розведений барвник. Ретельно вимісити тісто, додаючи, за потреби, потроху борошна й солі. Для менш насичених кольорів слід використовувати 0,5 пакета барвника. Для фарбування тіста можна використовувати барвники для пасхальних яєць. Фарбування вже запеченого виробу можна зафарбувати гуашшю. Зберігати солоне тісто найзручніше в холодильнику, помістивши його в поліетиленовий пакет.

Найкраще замішувати таку кількість тіста, яку можна використати протягом 2– 3 днів.

Обробку виробів з тіста можна виконати використовуючи підручні пристосування та оздобити їх додатковими деталями: відбитки на тісті; випуклі рельєфи. Це можна зробити за допомогою:

- насадки для кулінарного шприца – якщо вдавлювати в тісто насадки для шприца, отримаємо декоративні узорі у вигляді кружечків, зірочок, сердечок тощо;
- ситечка для чаю – з тіста, пропущеного через ситечко, можна отримати тоненьку «вермішель» (за умов використання для тіста дуже дрібної солі);
- часниковидавлювач – з тіста, пропущеного через часниковидавлювач можна сформувати «кучері» у вигляді «спагеті»;
- гребінця – можна відбити ребристий поздовжній візерунок у вигляді крапок, вдавлюючи зубці в тісто.

Вироби із солоного тіста потрібно захищати від пилу, збираючи його сухою серветкою або м'якою щіткою.

Матеріали та інструменти:

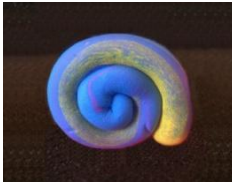
- стека;
- зубочистка;
- солоне, кольорове тісто;
- штучні очі;
- склянка з водою;
- зріз дерева покритий лаком.

Технологія виконання об'ємного сувеніру «Чарівний равлик»

- 1) Виготовлення тулубу.
- 2) Виготовлення голови.
- 3) Виготовлення мушлі.

Інструкційна картка до практичної частини майстер-класу.

	Виготовляємо тулуб . З кускового тіста розкачати валик.
	Розплющити валик в конусовидний коржик.
	За допомогою стека зробити хвилеподібне поглиблення.
	Виготовлення голови. З кускового тіста скачати кульку.
	Витягнути з кульки ріжки.
	Прикріпити декоративні очі. Натиском зубочистки робимо вії

	Скачати 3 маленьких кульки. Прикріпити за допомогою води на ріжки та носик.
	Прикріпити голову равлика до тулуба.
	Виготовлення мушлі. З кускового тіста розкочати валик (можливо додати додатковий колір).
	Скрутити валик спіралевидно від меншого до більшого кінця.
	Готового равлика розташувати на зрізі дерева.

Підведення підсумків.

Країна дивовижного декупажу

Піддубня Я.В.,
керівник гуртка "Чарівна майстерня", Центру дитячої та
юнацької творчості м. Енергодара

**Практична робота: Виготовлення новорічних саней з
картону в техніці декупаж.**

Мета та завдання роботи.

Ознайомити учасників майстер-класу:

- з декупажем, як видом декоративно-ужиткового мистецтва;
- історією виникнення техніки декупаж;
- з теоретичними засадами декупажу;
- оригінальністю робіт в даній техніці;
- основними видами декупажу.

Навчити:

- виконувати декупаж;
- оформляти сюжетну композицію.

Забезпечення роботи майстер-класу:

1. Наочні посібники: виставка робіт в техніці «Декупаж», презентація, інструкції з охорони праці.

2. Обладнання та матеріали: олівець; канцелярський ніж; ножиці; пензлик; файл для паперу; клейовий пістолет; щільний картон; фарба акрилова білого кольору; серветки на новорічну тематику – 3 шт.; клей ПВА; клейовий стержень; атласні стрічки; фетр; декоративні елементи (гілочка штучної ялинки, янгол).

3. Методи проведення практичної роботи: робота проводиться за даною методичною розробкою.

Теоретичні відомості:

Вступне слово.

Час новорічних свят - це час красивої, доброї казки, яка приходить в кожен будинок в кінці року з настанням зимових холодів. Новий рік завжди вселяє в нас надію на краще, дарує безліч подарунків і приємних емоцій. У цей період ми можемо з легкістю відчувати себе героями казки. Всі ми згадуємо дитинство, сприймаючи те, що відбувається навколо очима дитини. У всіх виникає бажання вірити в Діда Мороза і Снігуроньку, які неодмінно прийдуть до нас в гості і в те, що десь далеко, в холодних краях живе прекрасна Снігова Королева. Деякі зі мною не погодяться, але в душі це відбувається з кожним. І винен у всьому Новий рік - час здійснення найзаповітніших бажань.

Екскурс у минуле.

Декупаж – це техніка, яка набуває все більшої популярності, заснована на декоруванні всіляких предметів інтер'єру починаючи від посуду і закінчуючи меблями. Хоч ця техніка не дуже складна, але все ж вимагає певних знань і умінь. В основі техніки декупаж лежить обклеювання предметів тонким шаром паперу з декоративним малюнком, тим самим створюючи ілюзію розпису на предметах.

Історично визнається батьківщиною декупажу Німеччина, де він з'явився в кінці XV століття. Німецькі ремісники протягом декількох сторіч

використовували орнаменти з паперу для декорування меблів. Але в той же час є дані, що ще в XII столітті в Китаї, селяни створювали яскравий тонкий папір, яким прикрашали ліхтарі, вікна та інші предмети. У ті часи цей вид декорування іменувався «мистецтвом бідних» (Arte povera), оскільки кожен, хто не міг дозволити собі розкішні меблі, запросто міг створити шедевр самостійно. Це творче заняття захопило навіть придворних дам французького короля Людовика XVI, які висловлювали свої творчі здібності, декоруючи прикраси і предмети інтер'єру.

Згодом декупажна техніка з'явилася і активно розвивалася в будинках Англії. І вже в кінці XIX століття мистецтво декорування предметів набуло масового характеру. Так з'явилися перші декупажні карти. На початку XX століття цим видом діяльності зацікавилися заморські сусіди, де напрямок рукоділля трансформувався в окрему галузь. Саме в США було налагоджено виробництво перших товарів для декупажної техніки, що стало поштовхом у розвитку окремої спрямованості в дизайнерській справі.

Кінець XX століття знаменується деяким затишшям в декупажному мистецтві, щоб незабаром проявити себе з новою силою і незвичайними тенденціями. На сьогоднішній день декупажна техніка впевнено займає вагомий нішу в рукодільному мистецтві, ні на крок не відстаючи від інших технік. Поява нових матеріалів для роботи дає можливість для народження нових ідей і розвитку самих незвичайних методів для вдосконалення одного із найдавніших видів рукоділля.

Види декупажу та техніки

Поява на ринку широкого розмаїття матеріалів в поєднанні з постійним покращенням навичок майстрів, здобуло позитивний вплив на розвиток декупажної справи. Цей факт став сприяти появі різних видів декупажу: класичний, художній, зворотний, декопатч, об'ємний.

1. Класичний декупаж - це декорування поверхні шляхом нанесення вирізаного фрагмента безпосередньо на поверхню предмета. Для даного виду характерно: використання фото (приклеювання фотоплівки, що залишилася після стирання паперу); використання лаку для декупажу (створення лакової плівки шляхом нанесення і висихання лаку на поверхню); прикладання вирізаного паперового фрагмента на предмет (приклеювання малюнка на попередньо пофарбовану область, зволоження і скочування паперового шару після висихання).

2. Художній декупаж полягає в створенні єдиного зображення, на якому відсутні видимі переходи між зображенням і фоном. Щоб створити якісну і красиву роботу майстри застосовують такі методи: промальовування фону; розтушування; тіні.

3. Зворотний декупаж - це декорування скляних прозорих предметів шляхом приклеювання малюнка в зворотному порядку, тобто зображення наноситься лицьовою стороною до скляної поверхні.

4. Декопатч - один з різновидів декупажу, в якому використовують велику кількість фрагментів для декорування всієї поверхні предмету, зазвичай меблів. Ця методика нагадує один з не менш популярних напрямків в рукоділлі - печворк.

5. Об'ємний декупаж характеризується застосуванням в роботі різних предметів для створення об'ємної фактури. Для цього використовують яєчну шкаралупу, моделюючу пасту, гелі, декоративні елементи.

При створенні чергового шедеву варто пам'ятати, що такі вироби потребують завершальних деталей, які можуть відіграти дуже важливу роль. Наприклад, приховати недоліки, або ж згладити кордони малюнку. Для цього використовують такі методи: тонування – використовують на завершальному етапі для надання роботі естетично закінченого вигляду, використовуючи яскраві кольорові відтінки фарб або лаків; кракелюр - це техніка старіння роботи шляхом нанесення спеціального лаку в результаті якого утворюються тріщини; поталь - це ефект золочення предмету за допомогою тонкої золотої фольги, золотих або срібних лаків; потертості створюють за допомогою нанесення воску на поверхню, фарбування і затирання спеціальним папером; патинування створюють шляхом нанесення темної або кольорової патини на куточки предмету, що підсилює ефект старіння.

Інструменти та матеріали.

- олівець;
- канцелярський ніж;
- ножиці;
- пензлик;
- файл для паперу;
- клейовий пістолет;
- щільний картон;
- фарба акрилова білого кольору;
- серветки на новорічну тематику;
- клей ПВА;
- клейовий стержень;
- атласні стрічки;
- фетр;
- декоративні елементи (гілочка штучної ялинки, янгол).

Практична частина майстер-класу.

Виготовлення новорічних саней з картону.

1. Правила техніки безпеки та санітарно-гігієнічні норми при виконанні практичної роботи.
2. Інструктаж по виготовленню новорічних саней технікою декупаж.
3. Виконання окремих елементів композиції: заготовки саней.
4. Збирання саней з підготовлених елементів.

Інструкційна картка до практичної частини майстер-класу.

Виготовлення заготовок

1. Малюємо ескіз саней.

2. За допомогою трафарету канцелярським ножом вирізаємо з картону 2 однакові заготовки.

3. Для сполучення цих двох заготовок необхідно вирізати прямокутник розміром 12 см × 30 см.

4. Заготовки фарбуємо акриловою фарбою білого кольору з обох сторін. Прямокутник фарбуємо з однієї сторони. Чекаємо доки всі заготовки висохнуть.

Декупаж

5. Розділяємо 3-х шарову серветку на шари, беремо верхній шар з малюнком, змазуємо заготовку клеєм ПВА та приклеюємо серветку до заготовки. На цьому етапі нам знадобиться файл для паперу. Кладемо його зверху на серветку і

розгладжуємо. Це необхідно для того, щоб серветка приклеїлася рівномірно без складок та не порвалася під час приклеювання.

6. Так само декупажимо всі заготовки з обох сторін. Прямокутник декоруємо з тієї сторони, що пофарбована.

Збирання саней.

7. Прямокутник приклеюємо зафарбованою частиною назовні до заготовок.

8. Зібрали всі елементи разом.

9. Середину санок застилаємо фетром.

Декорування саней.

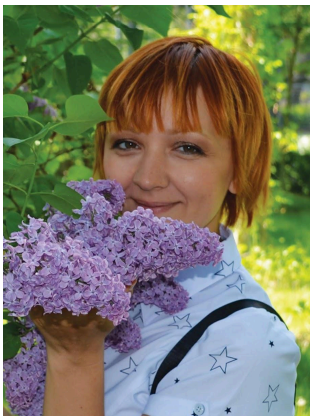
10. На даному етапі використовуємо всі декоративні елементи. Гілочка штучної ялинки, янгол, декоративні стрічки та ін. Склеюємо між собою всі гілочки, прив'язуємо янгола. Прикріплюємо композицію до саней.

11. Новорічні сани готові!

Підведення підсумків.

Поринь у чарівний світ паперопластики

Ткаченко В.В.,

керівник гуртка «Художній творчий розвиток дітей»,
Центру дитячої та юнацької творчості м. Енергодара

Практична робота: *Виготовлення новорічного ліхтарика у техніці паперопластики*

Мета та завдання роботи.

Розвивати:

- практичні навички в техніці паперопластики;
- творчого мислення в процесі декорування виробу.

Навчити:

- створювати новорічний сувенір «Ліхтарик» та декорувати його.

Забезпечення роботи майстер-класу:

1. Наочні посібники: виставка творчих робіт вихованців гуртка «Художній творчий розвиток дитини», «Валяння вовни», виставка друкованих матеріалів з паперопластики, презентація ілюстративно-методичних матеріалів, технологічна карта поетапного виконання роботи, інструкції з охорони праці.
2. Обладнання та матеріали: Білий картон, фетровий лист, клей ПВА, ножиці, намисто ялинкове, штучні гілочки ялинки, шишки, штучні ягоди, стрічки, бамбукові шпажки, термопістолет та клей.
3. Методи проведення практичної роботи: робота проводиться за даною методичною розробкою.

Вступне слово.

Шановні колеги, сьогодні ми з вами будемо створювати новорічний сувенір, прикрасу для будинку – «Новорічний ліхтарик».

У світі сучасних технологій, коли вже все пов'язане з інтерактивними системами та комп'ютерними програмами молоді дуже потрібно навчитись творчо мислити, створювати щось прекрасне, те, що буде радувати і допомагати розвиватись, як в емоційному так і в професійному плані. Наш освітянський обов'язок допомогти особистості в цьому розвитку. Майстер-клас, який я вам пропоную, несе в собі реалізацію творчого мислення дитини через засвоєння техніки паперопластики та декорування готового виробу.

Провідна роль у реалізації визначених завдань належить освітянину, який має працювати нині на рівні сучасних вимог, постійно вдосконалюючись, розвиваючи і збагачуючи свою професійну компетентність, інноваційну культуру, технологічний потенціал; здатному до пропагування креативних творчих технік і технологій, впровадження їх в освітній процес.

Матеріали та інструменти:

- білий картон;
- фетровий лист;
- клей ПВА;
- ножиці;
- намисто ялинкове;
- штучні гілочки ялинки;
- шишки, штучні ягоди, стрічки;
- бамбукові шпажки;
- термопістолет та клей.

Інструкційна картка до практичної частини майстер-класу.

1. Вирізати з білого паперу форму ліхтаря.

2. Зігнути всі смуги загину.

3. Склеїти клеєм ПВА бокові стінки ліхтаря.

4. Приклеїти до низу ліхтаря картонне дно.

5. Приклеїти фетрове покриття для дна ліхтаря клеєм ПВА.

6. Із тонкої стрічки зробити петлю

7. Склеїти 3 деталі даху ліхтаря, залишивши останню.

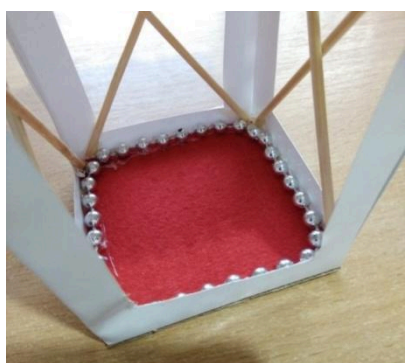
8. Вставити петлю із стрічки у верхівку даху та заклеїти останню деталь.

9. Приклеїти бамбукові палички на віконця ліхтаря хрест-навхрест термоклеєм, залишивши одне віконце без паличок.

10. Декорувати верхівку ліхтаря ялинковим намистом за допомогою термоклея.

11. Приклеїти до стінок дна ліхтаря ялинкове намисто.

12. Термоклеєм приклеїти штучну ялинку, шишки та штучні ягоди на дах ліхтаря.

13. В середину ліхтаря приклеїти гілочки штучної ялинки та шишку.

14. Декорувати ліхтар намистинами на віконцях і даху.

15. Приклеїти бант на дах ліхтаря термоклеєм.

16. Готовий виріб

Підведення підсумків.

Осінні фарби батіку

Пантєєва Р. М.,
керівник гуртка «Батик», Центру дитячої та юнацької
творчості м. Енергодара

Практична робота: *Виготовлення картини «Осінні візерунки» в техніці батик*

Мета та завдання роботи.

Ознайомити учасників майстер-класу:

- з історією та особливостями цього виду мистецтва;
- з батиком, як видом декоративно-ужиткового мистецтва;
- з теоретичними засадами з розпису тканини в техніці «холодний батик»;

- з основними способами розпису тканини.

Розвити:

- практичні навички з розпису тканини в техніці «холодний батик».

Навчити:

- створювати панно «Осінні візерунки» в техніці «холодного батику».

Забезпечення роботи майстер-класу:

1. Наочні посібники: репродукції авторських робіт майстрів розпису тканини в техніці “холодний батик”, виставка творчих робіт вихованців, слайд-шоу: зображення поетапного виконання розпису тканини, інструкції з охорони праці.
2. Обладнання та матеріали: п’яльця і тканина, пензлики, олівець, ескіз, резерв, набір фарб для розпису тканини та акварель.
3. Методи проведення практичної роботи: робота проводиться за даною методичною розробкою.

Теоретичні відомості:

Вступне слово:

Використання інтерактивних технологій з впровадженням нових нетрадиційних напрямів мистецтва, креативних творчих технік і технологій в позашкільної і дошкільної освіти можна вважати новою педагогічною модою.

Сьогодні ми з вами познайомимося та опануємо розпис тканини в техніці «холодний батик».

Теоретичний екскурс у історію батику

Ручний художній розпис тканин – один із видів оформлення текстильних виробів, що сягає своїм корінням у глибоку давнину. В Європу прийшов із Індонезії. Перші згадки про отримання кольорових декоративних ефектів на тканинах зустрічаються вже в “Історії природи” Плінія. Найбільшою популярністю користуються способи розмальовування тканин із застосуванням різних резервуючих речовин – резервів. Цей спосіб прикрашування тканин був відомий на Русі, у Вірменії, Азербайджані, а в Індонезії він існує і досі, як одна із галузей ткацтва.

Окрім такого способу нанесення малюнка на тканину, з незапам’ятних часів відомі друкарські малюнки на тканинах, що отримують за допомогою різьблених дощок. В наш час застосовують сітчасті шаблони - так звані набійки (від слова “набивати”). Походження і значення слова “батик” точно невідоме. На острові Ява в ужитку використовується слово “амбатик”, яке переводиться як “гравірувати”, “писати”, “малювати”.

Батик - спосіб фарбування тканин, заснований на застосуванні резерву, спеціальної речовини, непроникної для фарби. За класичною методикою після того, як на тканині виконаний малюнок резервом, а вільні ділянки розфарбували, резерв знімається і на його місці залишається лінія узору.

У Європі батик почали застосовувати при виготовленні декоративних тканин з першої половини ХІХ століття, причому піонерами в цій справі були усюдисущі голландці, а вже німці вперше поставили виробництво на потік.

Сучасний батик вирізняється різноманіттям прийомів. Разом з традиційним, “гарячим” способом резервування воском, поширений “холодний” метод, в якому як резерв використовується гута – суміш каучуку і бензину.

Холодний батик заснований на тому, що при цьому способі розпису тканини всі форми малюнка, як правило, мають замкнуту контурне обведення резервом, що надає своєрідний характер малюнку.

Матеріали та інструменти:

- П’яльця і тканина;
- Пензлики, олівець;
- Ескіз;
- Резерв;
- Набір фарб для розпису тканини та акварель.

Технологія виконання розпису тканини в техніці «холодного батіку».

1. З чого потрібно починати роботу над композицією:

Спочатку вибрати тему, створити уявний образ, потім виконати зарисовки олівцем, або вибрати готовий відповідний до теми ескіз.

2. Як підготувати тканину для роботи:

Для цього її необхідно випрати, щоб запобігти усадці . Краще всього прати тканини, призначені для розпису з господарським милом, оскільки пральний порошок вимивається не повністю і може вплинути на колір фарби. Бавовну перуть в гарячій воді. Після прання тканину ретельно прополіскують, віджимають, не викручуючи, підсушують і ще вологою прасують.

3. Як натягнути тканину для розпису:

Потрібно закріпити тканину кнопками спочатку по кутках, а потім посередині кожної сторони рами. Потім прикріпити решту кнопок: чим їх більше, тим рівніше закріплюється матеріал. Натягувати тканину потрібно якомога сильніше, при розписі вона зволожиться і може провиснути.

4. Як перенести малюнок на тканину:

Закріпити малюнок під тканиною. Після цього можна обвести малюнок простим олівцем на тканині. Лінії повинні бути неясковими, оскільки вони будуть видимі під прозорим контуром. Для нанесення на тканину контуру малюнка застосовують скляні трубочки або готовий резерв в тюбику на водній основі.

5. Яка операція виконується після завершення роботи над композицією:

Роботу слід попрацювати , через марлю. Щоб закріпити фарбу.

Розпис тканини

Після того, як наведено резервом контур, малюнку дають просохнути. Розписуючи тканину в техніці «холодного батика», фарбник наносять не по всій поверхні фрагмента малюнка. Досить нанести краплю в центр зафарбовуваної плями і злегка направити фарбу, що розтікається у бік контурів. Працюючи, таким чином, ви уникнете небезпеки затікання фарби за контурну лінію.

Заливка малюнка фарбою проводиться ватними тампонами, пензлями або трубочками. При заливці необхідно звернути увагу на те, щоб великі і малі ділянки малюнка мали однакове насичення фарбою, інакше вони всі будуть різної світлоти або на них з'являться ореоли і розводи. Починати розпис краще зі світліших ділянок. Якщо, не дивлячись на всі запобіжні заходи, з'являться патьоки, то світлий колір видалити легше, ніж темний. Можна сусідню ділянку зафарбувати темнішим кольором, внаслідок чого після розпису поверхні темними фарбами сліди "аварії" вже не впадуть в очі.

Сушити роботу слід завжди в горизонтальному положенні. В іншому разі фарби потечуть вниз, зіпсувавши роботу. Іноді це можна використовувати як додатковий ефект, особливо якщо тканина розписана із застосуванням солі.

Інструкційна картка до практичної частини майстер-класу.

1. Якомога сильніше натягнути тканину на підрамник (п'яльця)

2. Покласти шаблон (ескіз) під тканину, обвести малюнок м'яким простим олівцем.

3. *Обвести резервом по контуру малюнка, стежачи за безперервністю ліній.*

4. *Необхідно зволожити, водою, той ділянок який плануємо розписувати. По зволоженій тканини фарба потече більш м'яко і плавно, не залишаючи різких кордонів.*

5. *Розписати малюнок. У межах одного листочка можна скористатися кількома відтінками жовтого, помаранчевого та червоного кольору. Це зробить картинку більш живою і насиченою.*

6. В осінніх листках присутня величезна різноманітність кольорів: від яскраво-жовтого до насиченого червоного або зелено-коричневого. Щоб робота стала більш яскравою і насиченою, одні листя зробимо зеленими, ще не встигли пожовтіти, інші – багряно-червоними.

7. Для фону скористаємося синіми і фіолетовими кольорами. Підготуємо тканину, змочивши її чистою водою за допомогою пензля. І розписуємо фон насиченим синім, фіолетовим і смарагдовим.

8. Готову роботу необхідно відпрасувати, таким чином закріпити фарбу на тканині.

Підведення підсумків.

Працюємо з задоволенням. Запрошуємо до співпраці.

